

Joutsan kunta
PL 20
19651 JOUTSA

Viite: Joutsan kunnan lausuntopyyntö 13.2.2025

Lausunto Joutsan kunnan jätehuoltomääräysten luonnoksesta

Joutsan kunnan tekninen lautakunta pyytää Keski-Suomen ELY-keskuksen lausuntoa jätehuoltomääräysten luonnoksesta 21.3.2025 mennessä.

Joutsan kunnan tekninen lautakunta on 24.10.2013 hyväksynyt edellisen kerran jätehuoltomääräykset, jotka on päivitetty 11.9.2014.

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Jätehuoltomääräysten perustelut

ELY-keskus huomauttaa, että jätehuoltomääräysten luonnoksesta puuttuivat perustelut. Jätehuoltomääräykset on perusteltava hallintolain 45 §:n mukaisesti. Perusteluissa on käytävä ilmi, mitkä asiat ja selvitykset ovat vaikuttaneet määräysten antamiseen ja mitä säädöksiä on sovellettu. Yksittäisen määräyksen oikeusperusta rakentuu asianmukaisen perustelun varaan. Määräykset on myös perusteltava säännösten lisäksi paikallisiin olosuhteisiin nojaavalla tarpeella.

Kuljetusjärjestelmäpäätös

Esitetyssä jätehuoltomääräysten luonnoksessa on määräykset annettu sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusten osalta kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. ELY-keskuksen tiedon mukaan Joutsan kunta ei kuitenkaan ole tehnyt jätelain 37 §:n mukaista päätöstä jätekuljetusjärjestelmästä sekalaisen yhdyskuntajätteen eikä saostus- ja umpikaivolietteiden osalta.

Koska lainvoimaisia kuljetusjärjestelmäpäätöksiä ei ole tehty, ei jätehuoltomääräykset voi perustua kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Tämän vuoksi myöskään ELY-keskus ei voi kommentoida nyt esitettyä jätehuoltomääräysten luonnosta täysin, sillä jätehuoltomääräysten valmistelu ei täytä jätelainsäädännön vaatimuksia.

Jätelain pääsääntönä on kunnan järjestämä jätteenkuljetus (JL 36 §). Jätelain (646/2011) § 37 mukaan kunta voi päättää, että 32 §:n 1. momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän sekalaisen

yhdyskuntajätteen ja 2. momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölaitteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa vain, jos kaikki 35 §:n 2. momentissa sekä 37 §:n 1. momentissa sanotut edellytykset täyttyvät.

Jotta kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus toteutetaan kiinteistön haltijan järjestämänä, jätelain em. kohtien mukaan kuljetuspalveluita on oltava tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kuljetusjärjestelmän tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa ja tukea jätehuollon alueellista kehittämistä eikä saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi kokonaisuutena arvioiden vaikutusten tulee olla myönteisiä ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Kunnan jätehuoltoviranomaisen on kuljetusjärjestelmäpäätöksen tehtyään säännöllisesti seurattava ja valvottava jätelain mukaisten edellytysten täyttymistä ja tarvittaessa muutettava määräyksiä, jos lain vaatimat edellytykset eivät enää täyty (JL 37.3 §).

Muita huomioitavia asioita jätehuoltomääräysten luonnoksesta

Yleinen osa on informatiivinen jätelain kuntalaisia koskevista velvoitteista. Kohdassa 1.5 Jätteiden keräys, kolmas ja neljäs kappale, on ehkä turhaa esittää siirtymäaikoja, jotka ovat jo menneet ja ovat voimassa olevaa sääntelyä.

Yleisen osan kohdassa 1.14 Lisätietoja, tulisi olla linkki kunnan verkkosivuille, jossa on yhteystiedot jätehuoltoviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle, sillä heille tulee tehdä ilmoituksia ja poikkeushakemuksia jätehuoltomääräyksissä esitettyjen määräysten mukaisesti.

Yhteystiedot tulisi olla myös kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden keräykseen osoitetulle jäteasemalle ja linkki Jätehuoltokompassin sivuille [Jätehuoltokompassi - Etusivu](#)

Jätehuoltomääräykset

1 § Soveltamisala

Viimeinen pykälä voitaisiin siirtää ensimmäiseksi eli mitä aluetta nämä jätehuoltomääräykset koskevat.

6 § *"Näiden jätehuoltomääräyksien erilliskeräysvaatimusten piiriin kuuluvilla kiinteistöillä bio- ja pakkausjätteiden kuljettamisesta vastaa kunta ja liittyminen tähän kunnan järjestämään keräykseen tapahtuu ottamalla yhteyttä kunnan valitsemiin sopimusyrittäjiin."*

Määräys ei tuo selkeästi esille, miten kunta saa tiedon kiinteistön liittymisestä kunnan järjestelmään kuljetukseen, eli jätelain mukaan kunnan tulee järjestää pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys ja kuljetus tuottajan järjestämään käsittelyyn. Kuntaliiton jätehuoltomääräysten laatimisoppaassa s.23 on esimerkkiteksti asiasta. Kuntaliiton opas on sitä varten, että sieltä voi ottaa suoraan esimerkkitekstejä, eikä niitä lähdetä itse kovin paljon soveltamaan.

Kiinteistöjen tulisi aina ilmoittaa jätehuoltoviranomaiselle, miten jätehuolto on järjestetty, sillä kunnalla on tähän velvoite jätelain 143 §:n mukaisena rekisterinpitäjänä.

8 § Yhteisen jäteastian perustaminen

3. momentissa olisi hyvä määritellä bioastian maksimi koko, täyttöaste tai painoraja, jotta astiasta ei tule liian painavaa tyhjennykseen.

10 § Kiinteistöittaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen määräajaksi

2. momentin lause: *Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueella keskeytyksestä sovitaan kunnan kanssa.* Tarkoittaako tämä taajama-alueella olevaa biojätekeräystä?

2. momentin ja 3. momentin välillä on ristiriitaa tai epäselvyyttä: *korkeintaan kuusi kuukautta ja kestäessä kuuteen kuukauteen.*

Voisiko olla esim. yli 6 kk pidempien keskeytysten myöntämisen ratkaisee jätehuoltoviranomainen. Ja määräaika keskeytyksen maksimijasta - *Keskeytys voidaan myöntää korkeintaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan kalenterivuoden loppuun.*

Määräyksistä puuttuu menettely asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittaisen kuljetusten keskeyttämiseen. Keskeyttäminen edellyttäisi aina jätehuoltoviranomaisen tekemää poikkeusta jätehuoltomääräyksistä.

13 § Kiinteistöllä erikseen lajiteltava jätteet

6. momentti tekstiilijätteiden osalta ei tule esiin kunnan vastuu tekstiilijätteen keräyksen järjestäjänä

15 § Asumisessa syntyvien kerättävien jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysvelvoitteet

Tässä voisi viitata liitteeseen, jossa taajama-alue merkitty, jonka alueella erilliskeräysvelvoite voimassa. Kartan tulisi olla niin selkeä, että kullekin kiinteistön omistajalle selviää, kuuluuko kiinteistö erilliskeräysvelvoitealueeseen. Nyt liitteenä olevassa kartassa rajaus kulkee muutamien rakennusten poikki.

16 § Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvilla kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet

Tähdellä merkityssä biojätteen kompostointimahdollisuudesta kerrottuun kohtaan, laatikkoon, voisi lisätä, ettei koske kiinteistöjä, joissa biojäte kompostoidaan. Tähdellä lisätietoon voisi kirjoittaa, että kompostoinnista on tehtävä ilmoitus kuntaan, vaikka tämä ilmoitettu kohdassa 17 §. Nyt tähdellä merkityn lisätietotekstin voisi poistaa turhana.

17 § Kompostointi

2. momentti. *Jätteen haltijan on ilmoitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään kahden kuukauden sisällä biojätteen kompostoinnin aloittamisesta kunnan verkkosivuilla julkaistulla ilmoituslomakkeella. Ilmoitus biojätteen kompostoinnista on uusittava jätehuoltoviranomaiselle viiden vuoden välein.*

Myöskin kompostoinnin lopettamisesta tulee ilmoittaa. Nyt esitetyn määräyksen kautta kiinteistöllä voi olla 2 kk tilanne, ettei biojätteelle,

jota ei kompostoida enää kiinteistöllä, ei myöskään ole erilliskeräystä järjestetty, eikä tähän myöskään voitaisi osoittaa valvonnallisia toimia. Valvonnan kannalta on parempi määrätä, että käsittelytavan muutoksista tulee ilmoittaa hyvissä ajoin etukäteen.

18 § Jätteen polttaminen

Pykälässä tarkoituksena määritellä tilanteet, joissa jätteen polttaminen olisi mahdollista eli jätteen omatoiminen käsittely olisi mahdollista. Jätehuoltomääräykset koskevat kiinteistöjä, joiden jätehuolto kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvastuulle jätelain mukaisesti. Näitä kiinteistöjä ovat asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöt. Jätteen polttamiseen voidaan saada ympäristölupa vain YSL liite 1 Taulukko 2 kohta 13 a) mukaisissa tapauksissa, jolloin toiminta tulee olla ammattimaista tai laitosmaista. Tämä kohta olisi hyvä avata määräyksen perusteluissa niin, ettei kiinteistöjen omistajille tule käsitystä, että yksityinen kiinteistönomistaja voisi polttaa viranomaisluvalla kiinteistöstä syntyviä jätteitä. Markkinoilla on ns. hybridipolttimia, joita markkinoidaan jätteiden polttoon sopivina.

2. momentin mukaan asemakaava-alueen ulkopuolella saa polttaa avopolttona vähäisiä määriä kuivia risuja ja oksia, maa- ja metsätaloudessa syntyviä vaarattomia polttokelpoisia jätteitä kuten kuivia olkia ja hakkuujätteitä sekä käsittelemätöntä puujätettä. Risujen polttaminen pihan siistimiseksi esim. puiden kaadon yhteydessä voi olla perusteltua, mutta muun puujätteen (esim. rakentamisesta tai pakkauksista peräisin oleva puujäte) poltto vailla hyödyntämistarkoitusta on jätelain etusijajärjestyksen vastaista. Haja-asutusalueella rakennuksissa on lähtökohtaisesti tulisijoja, joissa käsittelemätön puu voidaan hyödyntää haitattomasti energiana tai sen voi toimittaa järjestettyyn vastaanottopisteeseen (usein maksutta).

20 § Jätteen hyödyntäminen omassa maanrakentamisessa

Jätehuoltomääräyksissä tai sen perusteluissa tulisi tähdentää jäteasetuksen 28 §:n vaatimusten täyttymisedellytykset, eli hyödynnettävän jätteen on teknisesti ja ympäristövaikutuksiltaan sovelluttava kyseiseen käyttötarkoitukseen ja jätettä voidaan käyttää vain se määrä, joka on ehdottoman tarpeellista maarakenteen tasauksen, kantavuuden ja kestävyyskannalta. Käytännössä omalla kiinteistöllä ei ehkä useinkaan ole samaan aikaan tarvetta jätteelle maarakentamisessa, kun jätettä syntyy.

23 § Jäteastian täyttäminen

4. momentti. *Biojäteastiassa on käytettävä biohajoavaa suojasäkkiä tai biojäte on pakattava biohajoavaan pussiin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan.* Määräys perustuu siihen, ettei jäteastia sotkeudu eikä biojäte jäädy astiaan kiinni. Mm. Jyväskylän jätelautakunnan uusissa jätehuoltomääräyksissä on erikseen kielletty bioastiassa käytettävät biohajoavat suojasäkit, koska nämä ovat aiheuttaneet ongelmia biojätteen käsittelyprosesseissa, kun säkit kiertyvät prosessilaitteiden ympärille. Isojen säkkien soveltuvuus voisi siten olla hyvä varmistaa biojätteen vastaanottajilta.

24 § Tyhjennysväli

Sekajätteen kaikille sallittuna tyhjennysvälinä erityisesti kesäaikana 8 viikkoa on pitkä aika, aiheuttaen haju- ja terveyshaittaa, sekä

haittaeläinten lisääntymisriskiä, eikä edistä osaltaan erilliskeräysvelvoitetta. Lähtökohtaisesti tyhjennysvälin olisi hyvä olla kesäaikana 4 viikkoa ja 8 viikon tyhjennysväli voi olla sallittu esimerkiksi kahden henkilön asuttamissa kiinteistöissä ja näistä poikkeavissa tapauksissa tyhjennysvälin pidentämisestä olisi tehtävä kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle, jonka jälkeen tästä sovittaisiin jätekuljettajan kanssa. Astiakoon vaihtaminen pienemmäksi tai kimppa-astia tulisi olla ensisijainen ratkaisu tyhjennysvälin pidentämiseen jätteen määrän ollessa vähäinen.

6 kuukauden tyhjennysväli metallille ja lasipakkauksille on myös todella pitkä aika, aiheuttaen haju-, terveyshaitta, sekä lisää haittaeläinten esiintymisriskiä, eikä myöskään edistä erilliskeräysvelvoitteen täyttymisen valvontaa. Tässäkin astiakoon pienentäminen tulisi olla ensisijainen ratkaisu, mikäli ko. pakkausjätettä kertyy vähän tai harkittava keräyspaikan sijainnin muutosta paikkaan, jossa pakkausjätettä saadaan tehokkaammin kerättyä.

32 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

2. momentti. Tietojen toimittaminen vähintään kerran vuodessa ei täytä jätelain 39 §:n 2. momentin mukaista määräaikaavelvoitetta, jonka mukaan *Jätteen kuljettajan on vähintään neljännesvuosittain annettava sähköisesti muokattavassa muodossa ajantasaiset tiedot kunnan jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöistä, joilta jätettä on 35 §:n tai 41 §:n 3 momentin mukaisesti noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain.*

33 § Jätteen vastaanotto- ja käsittelypaikat

2. momentin kohtaan on hyvä lisätä tieto missä vastaanotto- ja käsittelypaikkatiedot löytyvät, esim. kunnan verkkosivut.

34 § Saostussäiliöiden ja umpisäiliöiden tyhjennys ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

2. momentti. *Saostussäiliöiden ja pienpuhdistamoiden ja muiden vastaavien säiliöiden vesikäymälävesiä sisältävä jätevesiliete on poistettava tarvittaessa.* Saostussäiliöt ja muut vastaavat on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa, jotta jätepuhdistuslaitteiston puhdistusteho säilyisi ja nämä toimisivat asianmukaisesti. Kerran vuodessa tyhjentämiseen kuitenkin viitataan 4. momentissa.

6. momentin ensimmäiseen lauseeseen: *Hiekanerotuskaivot, öljynerotuskaivot ja rasvanerotuskaivot on tarkastettava säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa ja säiliöt on tyhjennettävä tarvittaessa, tulee lisätä – ja suosituksena kerran vuodessa.*

36 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Tästä on jäänyt pois jätevesilietteiden omatoimisen käsittelyn osalta, että omatoimisesta käsittelystä on tehtävä ennakoon ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Lisäksi määräykseen tulisi lisätä mitä tietoja ilmoituksen tulisi sisältää. Lisäksi määrättävä, että ilmoitus tulee tehdä aina, kun ilmoitettavissa tiedoissa tapahtuu muutos, kuitenkin vähintään esimerkiksi 5 vuoden välein, jotta omatoimikäsittelyä voidaan valvoa.

41 § Erityisjätteet

2. momentin määräys viiltävien ja pistävien jätteiden toimittamisesta apteekkiin, pitäisi määrätä konkreettisesti apteekki tai muu paikka, johon ko. jätteet voi toimittaa. Lisäksi tulisi vähintään perusteluihin kirjata, minkä tyyppisiä ko. jätteitä voidaan apteekkiin toimittaa.

44 § Jätehuoltomääräysten valvonta

2. momenttiin tulee vähintään perusteluihin lisätä jätehuoltomääräysten noudattamatta jättämisestä annetut jätelain säädökset (125 §, 126 §, 131 §, sekä 136 §).

Perusteluihin voisi lisätä tiedon, että Keski-Suomen ELY-keskus muuttuu vuoden 2026 alusta valtakunnalliseksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

45§ Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Poikkeukset jätehuoltomääräyksistä myöntää jätehuoltoviranomainen eli tekninen lautakunta. Asiassa voisi harkita delegointia poikkeuksen myöntämisestä viranhaltijalle.

POP-jätteiden huomioiminen jätehuollossa

Jätelain 12 §:ssä on säädetty jätteen haltijan yleisestä selvilläolovelvollisuudesta. Jätelain muutoksella 714/2021 säädettiin uusista pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältäviä jätteitä eli POP-jätteitä koskevista kirjanpito- ja siirtoasiakirjavelvoitteista, jotka tulivat voimaan 19.7.2021 alkaen. Selvilläolovelvollisuus koskee myös jätteen sisältämiä POP-yhdisteitä. Kaikkien jätehuoltoketjussa toimivien jätteen haltijoiden tulisi omassa toiminnassaan pyrkiä tunnistamaan POP-jätteet mahdollisimman tarkoin, jotta POP-jätteet tulevat käsitellyksi asianmukaisesti. Kiertotalouden myötä jätemateriaalien kierrätystä pyritään lisäämään merkittävästi, mikä tulee hyvin ilmi myös nyt päivitettävissä jätehuoltomääräyksissä. POP-yhdisteitä sisältävien jätteiden huolellinen erottelu kierrätykseen menevästä jätteestä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa kierrätysraaka-aineista valmistettujen tuotteiden turvallisuus ja säädösten mukaisuus. Kuluttajille tunnistaminen voi kuitenkin olla haastavaa ja tämän vuoksi POP-jätteen tunnistaminen jätteen vastaanottajan toimesta käsittelylaitoksilla sopisi parhaiten. POP- jätteiden tunnistamis- ja lajitteluvaatimus ja tähän liittyvä kirjanpito- ja siirtoasiakirjamerkintävelvoite olisi hyvä mainita myös jätehuoltomääräyksissä.

Kun Joutsan kunta on tehnyt kuljetusjärjestelmäpäätökset, pyytää Keski-Suomen ELY-keskus päivitetyt jätehuoltomääräykset uudelleen nähtäväksi.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ylitarkastaja Mia Rahinantti ja ratkaissut Yksikön päällikkö Sohvi Hälikkä.

Tämä asiakirja KESELY/501/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/501/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Hälikkä Sohvi 26.02.2025 14:35

Esittelijä Rahinantti Mia 26.02.2025 14:39